

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMÚ MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előzetések folyótetnek s egyes számok kaphatók helyben: Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytöz-déjében, valamint hirdetések s nyilttéri közlemények egy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban. — Egy szám 10 kr.

ELŐFIZETÉSI DÍJ	
Polgári és községi előfizetés	8 frt
Egész évre	8 frt
Fél évre	4 —
Negyed évre	2 —
vidékre póztárnán küldve	
Egész évre	9 frt — kr.
Fél évre	4 — 50 kr.
Negyed évre	2 — 25 kr.
Naptartóknak helyben:	
Egész évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 — —
Negyed évre	1 — 50 —
Naptartóknak vidéken:	
Egész évre	7 frt — kr.
Fél évre	3 — 50 —
Negyed évre	1 — 75 —

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal: Sütel- s csendes-utca sarkán, Hofneder fele házban, hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, az előfizetési és hirdetések is koldandók
Bérmunkán levélkémek fogadtatnak el. Közzététel nem adatnak vissza.
Szerkesztővel értekezhetni: d. e. 11 órától 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig.

Az apatini jegyzőválasztási mozgalmakhoz

Bács-Bodrogh megye községei között mind népességére mind kulturális viszonyaira nézve első rangu helyet foglal el Apatin az ugyannévű kerület központja, melynek politikai szereplése annyiból is említtés érdemel, mert rendszeren 4000 választója áll ország képviselőválasztások alkalmából az urnák előtt. Hogy itt a pártok mérkőzése mely impozáns s a meggyőződés ereje mily eklatáns szokott lenni, mutatja az a körülmény, hogy a lefolyt képviselőválasztás alkalmából Szemző Gyula másfélszáznyit szótöbbséggel lett képviselőnek megválasztva. A választások történetében kiemelkedő mozzanat lesz mindig az apatini kerület alkotmányos esatitása, mert a kormánypart végkimerítésig való erőmegfeszítései itt nem ritkán valóságos esatitak inscenázióznak, — míg kisebbszer mozgalmak, melynek a közs. képviselő testület, előjárás, jegyző stb., megválasztása oly mérvben érdeklí a pártokat, a mily nagy mérvben valóságos befolyást is gyakorolt az az ország képviselőválasztás sorsára. Apatinban néhány hó óta ismét hullámzik a pártzenyvedély, mert e tekintélyes gazdag mezőváros jegyzőjének elhalálása óta a kormányparti kis és

nagy kortések egyaránt buzgalkodnak a nép számára „alkalmas” jelöltet fölláítani.

Természetesen a kormánypart ebbeli erőlködése az apatini ölyszilárd polgárság akaraterőjén hajótörést fog szenvedni s nem fog sikerülni oly jegyzőt erőszakolni a népre, a ki föllírólt vett rendeletek vak végrehajtója lesz csak, s a nép érdekeivel edeskeveset törődik, mint a bácskai jegyzők legtöbbszörrel elmondhatjuk, — de sikerült mindazonáltal oly érdek-hullámzást keltetni, melynek eredményét tekinthető, hogy ma Apatinban öt jelölt verszene a jegyzői állásért.

Az öt jelölt Radovits Endre, Bálassa Pál, Gillich Péter, Marekóvits Ferenc s Jelma egyaránt tekintélyes párttal dísekedhetik, s bizonyára rendkívüli küzdelemmel arathat közülük akarmelyik is diadalt.

Apatin derek polgársága azonban rendkívül ragaszkodással s szeretettel viseltetik Szemző Gyula ország képviselője személye iránt s így a község belételeire nevezve nagy horderejű kérdést nem akart érinteni anélkül, hogy szeretett képviselője tanácsát kikérje. Ez okból már hetek előtt jöttek mentek az érdeklő pártok nevezett képviselőülkhöz, utormálni s tanácsát kérni ki, mert bizonyos, hogy a ki mellett maga Szemző ur vetette volna

latba tekintélyét, — cum acclamatione lesz való megválasztva. F. hó harmadikán többrendbeli küldöttség tiszeltelt Zomborban Szemző ur lakásán egyrésze arra kérvén fel, hogy foglaljon egyik vagy másik jelölt mellett álláspontot, másrésze pedig arra nevezte, hogy az öt párt között maradjon pár tartatlan.

Szemző Gyula ur e körülmektől ösztönözötve szükségesnek látta f. hó 4-én személyesen menni Apatinba, hogy e kérdésben nyilatkozzék.

Barátnak fog állani e megye annaleseiben a ragaszkodásnak oly impozáns nyilvánulása, melyet az apatini polgárság Szemző ur személye iránt tanúsított. Mert neszét nyevén annak, hogy f. hó 4-én a d. u. órákban Szemző ur Apatinban jő, — az összes lakosság talpra állt s rövid idő alatt gondolkodott az illő fogadtatásról.

Apatinba nem egyszer jött annak előtte kormányparti képviselője, de ily fogadtatásban sem ez előtt, sőt talán mondhatjuk jövőben sem fog képviselő részvételét, a minőben Szemző ur, kit már a határban lovasbanderum, tűztlők diszgardája, az önkénytes díszország, két zenekar s beláthatatlan tömeg fogadott, lelkes üzenéssel szünni nem akaró ovatiokkal véve körül fogadtát, mely csak lépesről-lé-

pőre haladhatott előre egész a község házáig.

Ritka jelenségként konstatáljuk e tényeket, mert e kormányparti basáskodásokban elsenyvedt minden iránt közönyös megyében valóságos fehér hólló az igaz hazafias érzület erős imponáló kitérés, melynek értéket nem egyedül ez incidenshez, de a jövőben alakulható események bármily fordulataihoz nézve, eléggé meg sem határozhatjuk.

A zenekarok lelkes harmonája s a díszország sortűzei az egész képnék keretet adtak, a minővel festő szokta valamely történeti diadaltú elnéket körülvenni.

Szemző ur megérkezve a község házához, emelvényre állott s rövid, magvas beszédben megköszönve a nem várt fényes fogadtatást, kijelenté, hogy mint ország képviselő hazafias kötelességének fogja tartani választókerülete szentebb érdekeit mindenha szívén hordani, s a megisztelő bizalmat hálás ügybuzgósággal viszonzni: de kijelenté egyszersmind, hogy a most hullámzó pártzenyvedély utjába állani senki érdekében sem óhajtja, a jegyzőválasztást tisztán a község **bellügyének** tekintti, s miután a pártok több oldalról őt is fölszólították, hogy nyilatkozzék e kérdésben, imitt ünneppélyes nyilatkozatot tesz, hogy **egyáltalán nem**

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

E l s a

— Beszély. —
Franciaiból B. A. után.

Niemann tanár számos év óta működött a heidelbergi egyetemen, hol a bölcseleti és történeti tudományokból tartott előadásokat. Kitűnő szelleme, az irodalom és a tudományok terén szerzett érdemei által fényes hírnevet szerzett magának, és joggal tarthatott volna igényt valamely kimagasló állásra, úgy az irodalomban, mint a diplomatiában, avagy a politikában is. Több ízben felkészdéssel megválasztották országgyűlési képviselőnek; ő azonban ezen, valamint más egyéb megtiszteltetést is szilárdan visszautasított és semmi kérés vagy rábeszélés nem voltak képesek őt szándékának megváltoztatására bírni.

Egy teljesen bírvány nélküli férfi volt, és többször kijelentette, miszerint azon egyetemi városban akar megöszülni és meghalni, melyben fölnevelkedett és melyhez annyi kellemes emlék fűzük őt.

Azonban Niemann semmi tekintetben sem tartozott azon koror és mogorva tudósok sorába, kik magukon hordják a könyvtár szagát. Mindig választékosan öltözködött; magas karcsú alak volt, hosszú fehér kezek

kel, és finom arcvonásai a fiatalág jnyével bírtak még akkor is, midőn az idő már ezüst színnel vonta be haját.

Niemann tanár fölötté csendes és magába vonult, remete életet élt. A legnépesebb idők óta mindig ugyanazon szobcskában lakott, egy szerény kis lakás, melyben néhány ócska bútordarabon kívül még egy szép könyvtár állott.

Niemann itt igen kevés embert fogadott magáánál. Mindenki iránt nyajas és barátságos volt, de úgy tetszett, mintha nem igen sietne barátokat szerzeni. Meghívásokat estélyekre vagy más mulatságokra udvariasan visszautasított, és ha mégis megessett néha, hogy ismerősei magukkal hurcolták őt valamely társaságra, ott mindentelje dolgokról kellemdusan, de tartózkodó-sal beszél, mint ki nem akarja a többieket tudományának figyeltatásával untatni.

Az egyetemen való tartózkodásának első évében, midőn még ifjúsága teljes fényében volt, ismételve nógatták őt, hogy nősüljön meg. Gazdag és szép leányokat ajánlottak neki, de Niemann anélkül, hogy hóvébb felvilágosítást adott volna, egyszerűen kinyilatkozta, miszerint elhatározott szándéka azglegényéyné maradni, és ezen megtartásához oly makacsul ragaszkodott, hogy végre a legdühösebb aposok is felhagytak bevervadászásokkal.

Nem is hallotta senki, hogy neki valami nővel viszonya lett volna valaha.

Azonban ritkább időközben leveleket kapott a tanár melyek egy szerettét notól látszottak jönni. Többször volt alkalom a boritekon a czimnek finom és csinos irását látni, a postabélyeg Rómából, avagy Olaszország valamely más nagyobb városából szólt.

Azon napokon, melyeken Niemann ily levelet kapott, egészen más ember lett.

Szokott bágyadtága egy futólagos humornak engedett, és esodálatos dolog! ezen napokon Niemann érdeklődni látszott az élet iránt.

Dí egy vagy két hét multával arca ímért felvette szomorú kitejégését és a tanár vonásai nem élédtek föl többé, csupán szép versek vagy szép zene hallatára.

A szerelmi dalokat vagy a gyöngéd-ségtől égő verseket kínos benyomással hallgatta. Talán visszaemlékezés volt ez? vagy a lolkiváld mardosása, hogy sohasem szeretett? vagy talán egy férfi határatlan szenvedése volt az, ki egy előtte ismeretlen nyelven hall beszélni? Senki sem mondhatta azt meg és mindenkinnek jogában állott, azt kényve kedve szerint magyarázgatni.

Az 187... év telén Niemann szokott-nál levertébbnek látszott. Arca beszett, szemé a bágyadtág és kedvetlenség kifejezését ötétek fel. Meggýgyteltem, hogy már hosszabb idő óta nem érkezett számrára levél Olaszországból, és szánalommal telye az is

meretlen balsors iránt, a szegény beteghez vonzódtam, hogy sikerült őt magányából kivonszolni. Estéknként aztán elhagyta üres szobáját, hol senki sem várta, hol senki sem volt ki őt szeresse. Az esti órákat szobámban töltögtetük kállyham előtt, melyben barátságos, tüz lobogott és ezerféle dolgról beszélgettünk.

Egy este Niemann ismét rendkívül egyszavú volt. A kályha lángja megvilágította melázó vonásait, a mint elmélyedve, módjem mozdulatlanul állt ott, és a kellemes meleg árszótt tűzkalauza nézett.

Huzamosabb bizalmas ismeretségünk által felbátorítva, hirtelen kérdém tőle:

— Nieman, nem volt onnek soha boldogtalan szerelme?

Ó tagadólag intett fejével és a legesekelyebb megindulás nélkül, nyugodtan válaszolá:

— Nem, sem boldogtalan, sem boldog szerelmem. Én nem voltam soha szerelmes.

— Tehát, folytatán, ön sohasem szeretett egy nőt?

A tanár egy pillanatig gondolkodott konoran maga elé nézett, habozni látszott a válaszzsal. Végre szokott szelid hangján így szóla:

— Ha éppen tudni óhajtja, elmondom önnek ifjúkorom történetét, és elkezdé: „Midőn 17 éves voltam, kimondhatlan életuntság fogott el. Nem volt semmi bána-

vesz részt sem egyik sem másik párt ténykedéseiben, hanem a jegyzőválasztással szemben a teljes neutralitást tartja fenn, megbízván a nép tapintatában, mely bizonyára erélyes s lelkiismeretes jegyzőt fog választani.

Szemző ur e nyilatkozatát határozottan lelkesedéssel fogadta a polgárság s valamennyi párt sőt a jelöltek maguk is siettek köszönetet mondani e tapintatos elhatározásért, mely egyedül nyújt biztosítékot az iránt, hogy a nép minden befolyásolás nélkül, egyedül meggyőződése szerint fogja jegyzőjét választani.

Valóban ez eljárás önmagát dicséreti, s alig hisszük, hogy a legkönyörbesebb kormányparti mameluk is el ne ismerne e nyíltan a lojalisták s az igazságszeretetet.

Am még arra sohsem volt eset, hogy a kormányparti illy lojalistáknak tanúsított volna a nép iránt, ellenkezőleg befolyását minden irányban érvényesíteni szokta.

Részünkről csak azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy miután Szemző ur a szabad választásnak az egyéni meggyőződésnek ellenzéki képviselőhöz s önmagához méltó lojalitással engedett tért, már most a pártok törekedjenek oda, hogy majd a választás alkalmával csakugyan meghamisítatlan meggyőződésük eredményét vessék az urnába.

Egy apatini választó.

Hírek.

Tisztelettel felkérjük hátralékos előfizetőinket, hogy hátralékaikat valamilyen a jelen negyedévre szóló előfizetéseiket jelihamarabb beküldeni sziveskedjenek, miután lapnyomatási költségeinket a késedelmes előfizetési mellett nem fedezhetjük. Felkérjük egyzersmind azokat is, a kik a kiadhatóval ama hiedelméből, hogy még tovább is előfizetni szándékoznak lapunkat rendszeren kapják, hogy amennyi-

tom; szüleim, gazdag kereskedők, jó nevelésben részesítettek, minden törekvésük oda volt irányozva, hogy engemet boldoggá tegyenek. Nagy zavarban lettem volna, ha bajomat, avagy melátságom okát meg kellett volna határoznom.

Fáradt voltam... fáradt, mint az utas, ki reggel óta folyton utja hosszúra gondolva, elcsüggedten ül le az ut szélére.

Úgy tetszett nekem, mintha az élet semmi vonzerővel nem bírhatna számomra és hiába kerestem módot, hogy valami iránt érdeklődjem. Minden untatott, egyedül ki vánszorgom volt; aludni, örökké aludni...

Atyám mezei jószágának tőzomszéd-ságában, Eiseheimon, régi kastély áll, megmérhetlen park által körveve.

Igen nagy vidarab, tiszta és mély, miként az ég, terjeszti itt ki kék vizükrejtéger- és fűzfák árnyékában; a nyosotis virágzik itt.

En szerettem e virágokat; szerettem e vizet, szerettem e esendőt és e békét.

Sokszor az éj eljöttével átmasztam a park falán, és gyakran megtörtént, hogy a hajnal hasada is ott talált meg, beburkolva a holdsugaraktól, avagy megdöveste a harmattól.

Egy este, miután önmagammal tanácskoztam volt, és mindinkább meggyőződtem em az élet hosszas unalmáról, elhatároztam ma

ben nem óhajtanék járni, — ne fogadják el lapunkat vagy I. levelézőlapon bennünket értesíteni ne terheltessekk.

O-becsén az előjárókij választása alkalmából megválasztott Petkovits György község. bíróvá, Karácsonyi törv. bíróvá, Rajkovits kőzs. pénztárnokká és Szikra adópénztárnokká.

Segédlelkeszéké a honvédség szabad-szágt állományába Jeszenovics Mihály, az észak-bácsai, Stepanov Emil, a dél-bácsai századba helyeztettek át.

Szabadka város decz. 29-től 31-ig tartotta mult havi közgyűlését, melyen Jankovich Aurél főispán elnökölt. A gyűlés betöltötte az üresedésre jött népiszkolai igazgatói állást, melyre két pályázót jelentkezett: Mamuzsich Benedek eddigi helyettes igazgató és Budanovics Antal tanító, Névszerinti szavazás keretében, Mamuzsichra 152, Budanovitsra 24 szavazat esett. E szerint Mamuzsich Benedek lett megválasztva igazgatónak. A városi főgym. rom. kath. hittanári állásra pályázott 5 káplán; a szavazatok következők voltak: Kulucsis Pálra 46, Varga Mátyásra 45, Jeszenovits Félkre 39, Latki Józsefre 9 és Gyenes Jánosra 2. E szerint Kulucsis egy szavazattal győzte le Vargát. Ugyan ez alkalmából megemlítjük, hogy a halálzás folytán megürült városi árvászeki ölnöki állomásra, Jankovich Aurél, dr. Milkó Izidor ismert író nevezte ki helyettesítési jogánál fogva.

A nyomdászok és az ipartörvény. A földm. ipar- és kereskedelmi miniszter a következő kérdésben: Kötelesek-e a nyomdászok az 1884. XVIII. t. cz. értelmében — tekintettel az 1884. XVII. t. cz. intézkedéseire — üzleti könyveket vezetni és a nyomtatványokat beszolgáltatni? ez elvi határozatot hozta: A ki nyomdászipart akar folytatni, mindenkélt érre az 1884. t. cz. 4. §-a értelmében az illetékes elsőfoku iparhatóságtól iparigazolványt köteles szerezni és ha ezen igazolványt kinyerte, ennek előmutatásával jelentkezik az 1848. XVII. t. cz. 37 §-a értelmében az illető törvényhatóság elnökénél vagyis ez idő szerint megyékben az alispánál, törvényhatósági joggal bíró városokban a polgármesternél. Az 1848. XVIII. t. cz. 39. és 40. §-ai által elrendelt üzleti könyvek vezetése és a nyomtatványok beszolgáltatása ép úgy kötelező ez idő szerint is, mint az 1884. XVII. t. cz. ételbeleté előtt, mert e törvény 182. §-a értelmében az 1848. XVIII. t. cz. továbbra is fentartatik. (53. 075/1884. sz.)

gamban, hogy véget vedek az életnek, mely számomra a legcékelyebb élvezetet sem nyújtott. Örök volt, azaz átkozott évszák, midőn a virágok leveleiktől magfosztatnak, midőn a szép éjszakák angyala szelidebb egék felé irányozza szárnyait. Bányadűsgöm a kastély parkja felé vezetett és sajáldokozás nélkül ugrottam át a régi falon, mely elválasztott az örökkévalóságtól.

Halkan követtem a nagy sétányt, mely a tó széléhez vezetett. A szeliden mosolygó hold halvány-sárga fényével megáragyozta a vidéket. Eszemb jutott Schubertnek melancholikus „Búcsudal“-a. Mir előtűnt az egy magában nyugodtan ringatózó szép tó káka koronájával. A víz sima tükre hivatott lágy ölébe. Futottam... futottam... siettem, hogy elmettezem ezen magyamba, és fővegemet a partba dobván, behunyt szemekkel a mélységbe ugrottam.

Egy rémes jukijáltás, követe egy másik által, szakítá szét az éj leplet, aztan egy kis kéz kapaszkodott belém és erősen megragadva, a víz szine fölött tartott. Midőn a kábultság első pillanata elmúlt, egy élénk és fiatal hangot hallottam.

(Folytatása köv.)

A Szabadkai törvényhatóság közelebb tartott közgyűlésén Maudóczy Béla szanigazgatónak a megszavazott 1000 fnt subventióból 500 fntot kiadtni rendelt.

A „Szabadáság” a következő lakonikus hírt hozza: — a városi házipénztár üres, — a fizetések nem teljesíthetők.

Az újdíkiek önkéntes túzólt egyet f. 6. január 31-én az „Erzsébet“-nél bál-ünnepélyt rendez, mely jótékonyélti sorsolással lesz egybekötve.

A megyék alispánjaihoz a helygymnizster a következő rendeletet intézte. Felhívom, hogy a honosításokról az 1879. L. t. cz. 45. §-a értelmében vezetett jegyzékek egyik példányát, az 1885. évi január hó 8-ig hozzani terjeszse fel. Ezen jegyzékek összeállításánál a következők tartandók szem előtt: 1. A jegyzék rovatai a honosítási és elbocsátási okiratok adatai szerint pontosan tüntendők ki. 2. A honosítások közé csak ama egyének veendőek fel, a kik honosítási okiratot nyertek, nem tehát egyszerűs mind azok, a kik külön rendelettel jelentettek ki belsőllői községi illetőségű magyar állampolgároknak. 3. Miután némely törvényhatóság a honosításokat, illetőleg elbocsátásokat anyai külön íven terjesztette fel, a mennyi esett előfordult, figyelmeztetem, hogy a honosítások együttesen és az elbocsátások szintén együttesen mutatandók ki. 4. A honosítási jegyzékek „jegyzet” rovata csak visszahonosításoknál tüntendő ki. 5. Az elbocsátási jegyzékeknek 6. rovataiban nemcsak az elbocsátási okirat kelte, hanem száma is jegyzendő be. 6. A tényleg bekövetkezett kiköltözés napjának ama egyéneknél, a kiknek az elbocsátási okirat már külföldön kézbesítettik, a kézbesítés napja tekintendő, azoknál pedig, a kik még a belföldön veszik át az okiratot, természetesen csak ama nap, a melyiken az elbocsátási okirat birtokában az országból kiköltözöknek. 7. Az elbocsátási jegyzék „jegyzet” című rovatának 1. pontjában felhozott körülményre nézve az 1879. L. t. cz. 2. §-a az idézett rovat 2. pontjára nézve a törvény 20. §-a nyújt tájékoztatást. 8. Az ezen évi jegyzékekbe is csak ama honosítási, illetőleg elbocsátási esetek vezetendők be, a melyek a folyó évi január hó 1-től december hó 31-ig bezárólag kelt itteni rendeletekkel engedélyeztetettek, illetőleg az évből még hátralévő napokban engedélyeztetni fognak Budapesten. 1884. évi december hó 19-án. A miniszter megbízásából: Lukács György, miniszteri tanácsos.

A szabadkai kir. törvényszékhez az igazsággyminiszter jegyzővé Márton István aljegyzőt, aljegyzővé pedig Schwerer Fábian joggyakornokot nevezte ki.

A községek költségvetése. A helygymnizster egy előfordult eset alkalmából kimondta, hogy a megyei törvényhatósági bizottságnak jogában áll a községi költségvetéseket a jóváhagyást nem csak általában megtagadni, hanem a jóváhagyást a részleges kiigazítás: feltételéhez kötni, és a szükségesnek észlelt kiigazításokat elrendelni.

A megyei listi ügyészek magánüggyködése a helygymnizsternek az 1883. XV. t. cz. alapján kimondott elhatározása folytán megengedve nem lévén, az 1874. 34. törvényeikk (üggyvédi rendtartás) módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalásakor, — mint a Nemzet jelzi. — a módosított törvénybe azon rendelkezés szándékoltatik felvéteni, hogy a listai ügyészek úgy, mint a kincstárt és alapítványi ügyészek, — miután magánfelék ügyeit nem vizsik, az ügyvédek lajstromába való felvétel kötelessége alól szintén felmentesenek.

Egy monda a következőket beszél a szerb népről: Midőn a népek egy nagy síkságon összegyűltek, hogy a fölött tanácskoznak, mind osszák föl egymás között a föld javait, a világ cárja legelőször is a görögöktől kérdi: „Mit akartok görögök? — „Gazdag és termékeny földet.” — „És ti oroszok?” — „Nagy birodalmat és érc-

ben gazdag hogyeket.” — „Hát te latin nemzet?” — „Szellemet és templomokat.” — „Mi kell nektek angolok?” — „Nekünk a tenger kell.” — „S nektek franciák?” — „Hogy hazánk nagy és hatalmas legyen!” — „S mit kívánatok ti, törökök?” — „Mezőket, vizeket és lovakat.” — „S mit adjak hát nektek, szerbek?” — „Uram, elföldt ill mit sem határozhatunk. Előbb utamon kell tanácskoznunk és közmegegyezésre jutnunk!” — S enyiben állnak a dolgok még manapság is.

Árverések. Kloczits Mária 5558 forint-ra becs. ingat. márczius 15. Újdíiek.

Az újdíiekén megjelenő „Zasztava” — a mint már lapunk közel mult számában említettük — szerkesztőt változtatott. Ezen változás azonban a szerb körökben oly visz-sza tetszés szült, hogy már legközelebb a nagykiindai program alapján új szerb nyelvű politikai lap fog megindulni.

A bécsi Kreditorverein. Csapláros Ferenc szabadkai szabómester fizetés kép-telenségéről tesz jelentést.

Kitüntetések statisztikája. Az 1884. év folyamán bezárólag dec. 21-ig aranygyapjas renddel lett kitüntetve 7 egyén, köztük 3 főherceg és 1 magyar. A szent-istván rendből az osztrák-magyar monarchia kötelekébe tartozó egyéneknek adományozott 1 nagykereszt, 3 kis kereszt, ez utóbbi közül kettő magyar honpolgárnak a Lipót rendből 4 nagykereszt, 3 középkereszt, 36 lovagkereszt, ebből magyar honpolgárnak 8. A vaskoronarendből 9 első osztály, [eből magyar honpolgárnak 5], második osztály 18, [eből magyar honpolgárnak 3], harmadosztály 81 [eből magyar honpolgárnak 9]. A Ferenc-József rendből nagy kereszt 3, középkereszt 13, lovagkereszt 175, [eből magyar honpolgárnak 23]. Valóságos belső titkos tanácsosi rangra emeltetett 20 egyén, köztük 9 magyar, Cs. kir. kamarás méltóságot nyert 39 egyén, köztük 15 magyar. Magasabb kitüntetést nyert tehát 1884-ben 412 egyén, ebből magyar honpolgár 75.

A közepántali hittanárók képesítése tárgyában Kalocsa bíboros főispánra által kiadott szabályzat értelmében a vizsgáló bizottság tagjaivá 6 emja kinevezte: — dr. Hop János székesgyeházi kanonok s papnöveldéi igazgató elnökelett, Schweitzer József papnöveldéi igazgató, dr. Hoffmann Károly, dr. Várossy Gyula, dr. Steesz György papnöveldéi tanárokat, Kleiner Lajos papnöveldéi igazgatót és Fonyó Pál képezélt tanárt.

Futlakon f. hó 3-án d. e. tűz ütött ki, mely az uradalmi kender- szarított el-hamvasztá. A nagy vihar mellett ezer szeremese, hogy nagyobb kár nem esett.

Hodovány szül. kis Mari bűnperében a kir. tábla is ítélt már, nevezett vádlottat 15 évi fegyházbán marasztalván Hodovány Mari felebezzett a kir. Curiahöz.

Álarcos táncfűzerke. Az első újdíkiek négyelet alapítókéjének gyarapítására Erzsébet szálloda természetben 1885. évi január hó 10-én élőképével egybekapcsolt álarcos táncfűzerkét rendez.

Az újdíkiek járásban az előjárók választása — a választók közönyössége mellett — befjezetett. Köz. bírákul választattak Ó-futlakon: Folk Henrik, Új-futlakon: Reith Ádám, Begecsen: Dragojlov Márkó, Gloszánban: Seprák Pál, Petrovácon: Nizi János, Kulpinban: Govorensin Áron, P. Sz. Ivánov: Vujkov To-a, Ó Kéren: Dietrich Fülöp, Temerinben: Kovács Mihály, Jareken: Verez Jakab, Kiszácson: Piskázás Mihály, Piroson: Kolarszki Jövő.

A főpápas- és az állatvédelem. Az állatvédő-egyesület a napokban megleghangú felszólítást intézett Magyarország. összes vallás-felkezetű főpápasjához, hogy az állatvédelem nemeres eszméjét pártolják, hatáskörükben terjeszsek s körlevélben utasítsák aláren delt lelkeszeiket és községeiket, hogy iskolákban és szószeiken propagandát csináljanak a humánus ügynek. A külföldön a főpápas mind gyakorolják ezt s legutóbb

az augsburgi érsek intézett kerülete pap-ságához az állatvédelem felkarolására biz-dító körlevelet.

Jótékonycélú bál jelentés. A „szere-től” címzett szabadkői nyögylet 1885. évi január 10-én a „Pest városához” cím-zett szálloda nagyszobájában árválháza alap-jának javára táncvigalmat rendezend, mely-re a n. é. közönséget tisztelőlegesen me-hívja. Szabadkán 1884. évi december 3-án a bálrendezés. Beléptéjű ára előre váltva: 1 ft 50 kr., bálnapján a pénzár-nál 1 ft 80 kr., karzati jegy ára 2 ft. Belépti jegyek előre válthatók: Mánich Pétemé egylet elnököl; Székely Simon, Herman Károly, Maurer és Landesberg urak kereskedésében. Fellüthöztesek köz-szettel fogadtatnak és hírlapilag fognak nyugtáztatni. A bál kezdete 8 órakor.

Fogfájás ellen, valamint minden száj-és fogbetegség ellen Dr. Popp es. kir. udv. fogorvos Anatherin szárvize (Bécs, Stadt, Bogner-gasse 2. Kapható Magyarországon minden gyógyszerárban) minden más ly bajok elleni szerek között a legjobbosban ajánlható. Nem egyedül enyhítő és gyógyító hatású ezen bajok ellen melyek a szájrészekben és fogakban keletkeznek, ugymint: gombák, dagnatok, gyuladós foghús, ideges és csuzos fájdalom, csont és súlyos bajok távolítatnak el az Anatherin szárviz folytonos használata által, hanem azok visszatérése is meggátolják s a fogak és száj oly egészséges frisseséget nyernek, mi-nő ez idő szerint, fűjdon, mind ritkábban fordul elő. Ennekelva az Anatherin szárviz sokakra nézve ép oly fontos gyógyszer, mint nélkülözhetlen óvszer s mindenkinek aján-lható, ki az oly sokféle száj és fogbajok valamelyikében szenvedve azt használta. Majd nem negyven éves tapasztalat bizonyít-ja ezenfelül e szer kitűnő tulajdonságait mely Európán kívül is, a legmagasabb tár-sadalmi körökben elismeréssel találkozt és meghonosult.

CSARNOK.

Kolozsvár karácsoni krisztkindlje 1852-ben (Vége.)

Egy szegény asszonyt — és pedig a jobb családokból valót szérrt vesszített meg Urbán, mert Szoben bevétele híre a lengyel hős arcképet különösbben szép transparent keretében helyezte el kiválított ablakában. — A kis káplár azon kezdte tevékenységét, hogy minden ház titkát ki-kémelte. Azután felkereste a család fejét vagy az asszonyt s titkos beszélgetésre kér-ve fel, mint jó barátot mutatta be magát, a ki nagy szerencsétlenségtől akarja őt jó tanácsával is kőbenjárásával megóvni s figyelmezteti is erre, vagy arra, mert ő is ember, neki is van szive ha bár szolgálai kénytelen! Ő a maga részére a világot sem követel semmit, a mit épen szán neki vala-ki, azt hálással fogadja, de tetszik tudni ott . . . benn . . . ott fenn . . . ő nem szól hat . . . mert állásával sőt szabadságával játszik így is . . . de tetszik tudni az urak már többet várnak . . . mert bizony nyiko-rog a kerék, ha nem konik . . . és azután kinek kinek a vagyoni körülményeihez mérten megnevezett egy összeget . . . és ez ellen nem volt appellátia, tit fizetni kellett. Némelyeknek ez az adója többre ment annál mint a mennyit az állannak kellett fizetnie. — Szegény anyám, hogy a besorozás etől megmentsem, rendez havi tíz forintot fizetett a kis káplárnak s egyszer a midőn nem volt pénz, egy kedves gyámántos gyűrűjét húzta le az ujjáról. És jaj volt annak, a ki megtagadta a rája kivetelt adót. Börtön, pénzbüntetés várt arra ha olyan ártatlan volt is, mint a ma született gyerek. Panasza menni pedig épen nem lehetett ki merse volna a hatalmas Urbán kegyenczét bepanaszolni! De különben is óvatos volt a ravasz,

mindig négy szem közt, tanú nélkül végezte üzletét. Képzeltetni hát a város elkeseredését e szemtelen és kiélgethetetlen zsarok-sok felett! Ha a magyar ember orgyilkos tudna lenni, bizonyára százszor is agyonütötték volna! — De egyszer mégis, megkapta a magáét, és pedig épen karácsony estején 1852-ben. — Valami elkeseredet-emberek, kik azt még ma sem tudja senki — m-dot találtak kicsalni őt a város sétá-nyára. Itt megragadták, szakköt betömők s azután lekapva lábáról, olyan olvasatlan, huszonötöt mértek rá, hogy hetekig sántikál-va járt az utcákon. — És csodálats, ennek az ekzekutióknak mily gyors híre futamodott a városban. Másnap reggel már minden ember tudta és mindenki meglegedve, örömmel vette híret! Az emberek, ha találkoztak csak úgy kacsintottak egymásnak a szemébe, mert szólni s a dolgról beszélni, nagyon veszedelem lett volna. De azért mindenki tudta, hogy mit jelent ez a kacsintás! Úgy örült neki mindenki, hogy egy napra felé-ruült a szomorú város. —

Ez volt Kolozsvár krisztkindlje 1852-ben, ez az olvasatlan huszonöt. — És a leg-komikusabb az volt a dologban hogy a kis káplár úgy viselte magát, mintha semmi sem történt volna. Hallgatott mint a nyúl, nem panaszkolt és nem fürkészte a dolgot; viselte békében a mit kapott! — Hogy mi lett később belőle, azt biztosan senki sem tudja. — A legenda azt regéli, hogy mikor már jól tele szíva magát Kolozsvárt oda hagyta, rablók támadták meg s elszedték tőle az összeszarolt pénzt, a mely 40—50 ezer forintra ruggott. Azt is beszélik, hogy é-lefetti kétségbeesésében még az nap fel-költötte magát. — Meglehet, mert azóta nem látta többé senki!

Balázs Sándor.

NOVELLA TÁR.

Baka levelek.

II

Közlő Sirius

Kedves szülő apám s anyám!

Hát hogy a „stófm” a Darázs Vencze-néni fia a Darázs Gyurka íppeg tiznap-éjje az éjeli nyugalom közt megámulta jajt, hogy hát máma üjlesztendő napja van hát éhitem neki, és mondok, maj már le is ülök az írshó, hogy ekkis tudósítás meny-nyen rúlam ez üjlesztendőben.

Az kalangyáriom megövendünte jajt, hogy az új üjlesztendő job lesz, mind ahogy vót az régi, mer jaz szörnyűségesen komisz-kodot az bakával, íppen úgy tet, mind az felvéllyi ur Kotyog a hónap utolsóján, mer hát ű nem banna, ha mindnapon eső vóna baka meg íppensíggel ne vóna az világon; má az igaz ebben mi is egyet értünk vele, mer hát az a 30 vas íppeg annyit, hogy mikő „kilósrítottuk” magunkat, hát oda agygyuk „tringelbe” a Fules Tóbinak, aki krajzleros a kantynba, hogy hát hozzon e faskő „sprieottet”, mer hát nem kő azt gondonyi edés szállen, hogy az bakanesos galant, mikő van. Gallant bizony, azt let-jobban tuggya az „Örse mámi”, akit az homisztán már 10 esztendeje ösmer, mer hát egyik „kapulitót” az másik után tója fére, mer „freibilig” szógája az regimentöt még csak ki nem bújik ebbü jaz keserves „árnyék világbü!” Asszonyka a káplár ur honystaja, hogy má azok se vót e foga se jaz „Örse máminak”, amikő még ű bun-dás vót, mer hát egy vitöz bakkanesos o-jat esőkött az képen, a mikő még fiatalabb vót, hogy hát mind a 32 fogát egyszerre a szerelüm poklába nyete le az időségüt; mer hát idős is a baka esőkja attá jaz ső-talan „láblit” — akárhová nyomja is.

Hancem má mos, hogy tennap nálum vót és vittem tite 2 krajzárért, subiezkot asszonyka, hogy hát ű sem hisz többet az kalangyáriumnak mer hába mongya azt, hogy jobb lesz az jövendü, mind a mijje-

vót a mut esztendő, mer nem igaz a, mer eddög minddög szépen eket az ű port é kája is, de jnos má még az bakának se kő, peig ugyanezak ócsón agy-gya.

Letjoh az kalangyáriomban az kará-csony napja, mer hát akkő még az malacz peesnyebü is kijut az bakának, amihöz még e szál verginüt is osztogat a felvéllyi ur Kotyog, mer asszonyka, a gyisznohus füstüve jó, én peiglen még aszondom, hogy a gyiszno fűrdeni is s eret a pocójába, az baka meg az borban, azér hát ides szülüm íppeg nem ártana, ha e pár vasat küldenének a dróton annak az eső buzának az árúbü, amit még eén eséptüm ki az Móni számszéd masináján, mer hát még metán-nya ártanyi ez a karácsonyi szent ünne-p-tes.

Azt meg má maj kifejeitem jaz sora-jimbü, hogy a mütő, ahogy az torokgyikot öblögettem az felér liba czomná — az Dá-vid zsidó kocsmájába, hát monök hazafelé „ezapistrágt” után, mer hát „alámiszom” vót e kis kacsintásna, hát az „estrásza” rám kijátya, hágy hát „halberdöl” és min-gyan tartya felem az áras panginötes pus-kát, hogy maj meglü, mer hát nem jártam úgy mind az glédába szokás, — ígyenessen eén meg rá mordulok, hogy hát nem „de-zertör” hanem „gutfrein” — és meg ne lájji avva jaz ürességre, mer meghalna jöt-tébe az édes szülüm.

Hát másnap osztán nem komendö-zött a napos káplár reportra? E bizony, mer hát merem felesényi az „poszta”, a-ki ottján szentnek kő tisztönyi, mind édes szülümök az szt. János barátot. Betűttek érte két napig a dunkluba.

Igy jártam biz’ én, de hát asszonykák hogy az bakának meg kő tróbiányi, hogy hát ha maj tűzbe megy, hát ne fűjjen se tüz tüz, se víz tüz, de még az a bor-tü se.

Ezzel maradok szerelmötös fűjk és gyöngyvirágjuk

M a r e z i.

k. k. infanterista és szomjús baka.

Irodalom.

A „Képes Családi Lapok” újvi (VII. évfolyamában 14-ik) száma feltűnő érdekes és gazdag tartalommal jelent meg. Főbb közleményei a következők: Tolnai Lajosról cizimbel és elbeszélés „A Bódika házasságát” (nyoml); Dalnady Gyvözöl. „Szőlőhegyen lakom” humoros költemény; B. Büttner Linától „Költemények prózában.” II. Az Isten jó, de a szittyák rosszak II. Fehér rózsák) Gyönyörű két regé, Szendrey Ju-liától, Petőfi nejtől egy kiadatlan költemény a költőnek sajátkezű aláírásával: „A tizenhar-madik eszmény”, elbeszélés Erdélyi Gyulától; Prém Józsefnek egy hosszabb elbeszélése „A legszebb asszony Gajáron.” Ra-kócza Páltól „Régi színesi fogások”, Sziklay János elbeszélése a „Kénytelen boldogság”; Újvi köszöntések stb. A lap ára félre 3 ft. negyedére 1 ft 50 kr. A kiadóhivatal (Méhner Vilmosnál, Budapest papnövelde-utca 8.) mutatványt kívánatra bárkinek küld ingyen és bérmentve.

A magyar gyermek lapja a Szemle. A Szemle megindításakor kijelentettük, hogy kizárólag a legelőkelőbb úri osztály számára szerkesztjük lapunkat, oly czélból hogy a magyar nemességnek a gyernekre érdekeit támogassuk első sorban. Reméljük hogy a magyar gyernek minden tagja méltányolja és előmozdítja törekvésünket. Társadalmi és irodalmi közleményeink érdekességét azzal növeljük, hogy minden valmint sport közleményünket is a legelőke-lőbb osztályok tagjainak tollából adjuk. Gazdasági rovatunkban pedig vállalat-tervek eszméket és hasznos próbb ismertetéseket adunk. Általános Szemle és Növélj rova-tunkban esakis előszerű és érdekes esemé-tyeket közlünk. Ezekon kívül a Szem-

le minden száma szép képeket hoz. A Szemle a nemzeti önállóság az ősi erköl-csök a hazafiszi erények előmozdításán hirdetője kíván lenni. E czélok elérhe-tésének előmozdítását az igen tisztelt olvasók intelligensben részétől várjuk. Reméljük, hogy a hazafiasan gondolkodó előke-lőbb közönség a törekvésünket támogati fogja, különösen ma, midőn annyira vagyunk utalva az összetartásra. A főrendiház reform kérdésében mi pendítettük meg először ama népszerű eszmét, hogy a megyebeli magyar nemesség válasszon a főrendi házba egy-egy követet életfogytiglan, kik mint ilyen főren-di tagok az országban lévő összes magyar intelligentiát képviselők a főrendiházban. Eddig írtak a Szemlébe: Balázs Sándor, — Bárczay N., — Barcsay János, — Beniczky Gy., — gr. Bethlen N., — Buday Adám, — Mermel István, — Iöt. Dvorzák János, — gr. Eszterházy Pál, — dr. Farkas Mihály — Hanvay Zoltán, — Kállay A., — báró Kemény Béla, — dr. Koroda Pál, — Laka-tos Károly, — gr. Majláth G., — gr. Miga-zy Vilmos, — Majthényi L., — Mikszáth Kálmán, — báró Nyáry Gyula, — Orczy Gyula, — Porzolt Kálmán, — Dr. Brein J., — Reviczky Gy., — Szentiványi E., — L. t. gr. Teleky Sándor, — Vajda János — íj. báró Vay Miklós, — gr. Vay A., — íj. gróf Zay Miklós, — stb. A Szemle egy negyed évre 2 ft 50 kr, félre 1 ft 50 ft. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest Lövész utca 5. Gr. Zichy Imre, gr. Kreith Béla szerkesztő — kiadók.

Minden vadász és sportsman, érde-kelni fog ama üjdonság, hogy a gr. Zichy és gr. Kreith által szerkesztett Szemle (Budapest Lövész utca 5.) mostantól kezd-ve a sport, minden nemeből érdekes köz-leményeket és képeket ad. A még nyomat-lában meg nem jelent Vadász ismerte-tő [Lelikon] szövegének ismeretterjesztő legérdekesebb részint és Misztráczok a Szemle fogja közölni. Ezekon kívül az Szemlében a sport minden neme u. m. athletika torna, evezés, kézilabda, korso-lyázás stb. továbbá lövészeny, ügetőgy-senyek, lovas vadászatok, agarászatok, vízslavarsenyek, vadtenyésztés vadász, vadászbentenyésztés és idomítás, ragadozó va-dak irtása, bel-és külföldi érdekesebb va-dászterületek és vadászatok ismertetése, halászat, a horgász sport, és minden ér-dekesebb sport ismertetése lesz. Végre sport szemlélet az a Szemle az összes bel-és külföldi lapok nyomán. A Szemle ezeken kívül irodalmi, társadalmi és gaz-dasági közleményeket is ad. Szemlére előfizető vadász és sportsman családja is élvezettel olvassa e lapot. A Szemle elő-fizetési ára félre 5 ft. n. évre 2 ft 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal Bpest Lövész utca 5. Szerkesztők és kiadók gróf Zichy J. és gróf Kreith Béla.

Nyiltér.

Egy a rövidről és divatczikk szak-mában jártas kitűnő regéd és 1—2 ta-nonc kerestetik. Bovebbet e lap nyom-dájában.

Optikai müterem felállítása!

Kellner Márton szegedi látszerész itt Zomborban e szinidény tartama alatt egy jól berendezett és a korigényeknek megfelelő látszerészeti mütermet állított fel. Kellner úr városunkban előnyven ismert egyéniség és tudja azt mindenki — ha az optikai téren jó bevásárlást akar eszközölni, azt nevezetnül sokkal jobban és olcsóbban teheti, mint bárhol. Felhívjuk tehát a közönség figyelmét a csakugyan dusan és az optika minden-ágának megfelo tapintatossággal beren-dezött müteremre, mely a fűtczán „Mol-nár”-féle házban a takarékpénztár mel-lett van elhelyezve.

